

20.05.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/916
Toplantı Tarihi/Sayısı : 19.4.2024/228
Karar Numarası : 2024/405
Başvuran : N. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sincan 4 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü, 06946 Yenikent - Sincan /Ankara

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuru, başvuranın açık ceza infaz kurumuna geçiş talebinin yabancı olması ve ailesinin varlıklı olması gibi çeşitli nedenlerle Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu (İdare ve Gözlem Kurulu) tarafından reddedilmesinin ırk, servet ve sağlık durumu temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. 9 yıldır hükümlü olarak cezasını çektiğini ve bu sürenin tümünü kapalı ceza infaz kurumunda geçirdiğini, bu süre zarfında her zaman iyi halli olduğunu, herhangi bir disiplin cezası almadığını, COVID-19 pandemi sürecinde izinli olarak salıverildiğini, bu sırada başka bir suçtan haksız yere tutuklandığını ve bu suça ilişkin hakkında verilen cezanın istinaf mahkemesi tarafından kaldırıldığını,

b. Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu sırada açık ceza infaz kurumuna geçiş isteğinde bulunduğunu, bunun üzerine İdare ve Gözlem Kurulunun önüne çıktığını, İdare ve Gözlem Kurulunun yukarıda bahsi geçen tutuklanma olayı sebebiyle açık ceza infaz kurumuna geçişine izin vermediğini, İdare ve Gözlem Kurulu önündeki görüşmenin 1 dakika gibi kısa bir sürede gerçekleştiğini, bu süre içerisinde kendisinin pişman olup olmadığına dair bir değerlendirme yapılmasının mümkün olmadığını, İranlı ve ailesi varlıklı olduğu için kendisine doğrudan suçlu gözüyle bakıldığını, yüzündeki yara izlerine ve görünüşüne bakılarak kendisine “Devlet size kucak açsın, siz suç işleyin, zenginleşin.” dendiğini, hakkında haksız disiplin cezaları verilerek kapalı ceza infaz kurumunda geçen süresinin uzatıldığını ve tüm bu uygulamaların ırk, servet ve sağlık durumu temelinde ayrımcılık oluşturduğunu belirtmiştir.

3. Muhatap Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın Bursa E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunurken açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebinde bulunduğu, bu talebinin kabul edilerek Bursa Açık Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği, Bursa Açık Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu dönemde COVID-19 iznine çıkarıldığı, bu izin sırasında hakkında verilen tutuklama kararı nedeniyle Maltepe 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna alındığı, 4/2/2023 tarihinde ise Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

b. İdare ve gözlem kurullarının ilgili mevzuat kapsamında belirli bir sürenin üzerinde mahkumiyet alanlar ve belirli suçları işleyenler hakkında açık ceza infaz kurumuna ayrılmaya karar vermeye ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle kalan cezanın infazı ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanmakta iken koşullu salıverilme hariç olmak üzere ceza infaz kurumlarından doğrudan koşullu salıverilmeye ilişkin iyi hal değerlendirmesini yapmaya yetkili olduğu,

c. 16/3/2023 tarihinde toplanan İdare ve Gözlem Kurulunun ilgili mevzuatta yer alan kıstaslara göre başvuran hakkında iyi hal değerlendirmesi yaptığı ve başvuranın iyi halli olmadığına karar vererek açık ceza infaz kurumuna gönderilmesini uygun bulmadığı, başvuranın bu karara karşı itiraz ve şikayet yollarını işlettiği ancak adli makamlar tarafından itirazının reddedildiği,

ç. İlgili mevzuat kapsamında ceza infaz kurumlarında mahpuslara ayrımcılık yapılmasının yasaklandığı, Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda da buna uygun hareket edilerek tüm mahpuslara eşit davranıldığı, kaldı ki tüm ceza infaz kurumlarının adli ve idari birçok mekanizma ile denetlendiği ve bu kapsamda Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda din, dil veya ırk gibi herhangi bir sebeple ayırım yapılmadığı belirtilmiştir.

4. Başvuranın adres tespitinin ardından muhatap İdareden alınan görüş 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca usulüne uygun olarak başvurana tebliğ edilmiş ise de; başvuran yasal süre içerisinde yazılı görüşünü sunmamıştır.

II. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmelidirler."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

7. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” görevini haiz olduğu belirtilmiştir.

8. Mezkûr Kanun’un “*İspat yükü*” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. 6701 sayılı Kanun’un “*Başvurular*” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası, “*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında “*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*” hükmü yer almaktadır. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden ırk, servet ve sağlık durumu temelleri ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Başvuranın, ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği idari işleme karşı öncelikle 16/3/2023 tarihinde Ankara Batı 1. İnfaz Hakimliğine şikayette bulunduğu, 24/3/2023 tarihli ve 2023/... E., 2023/... K. sayılı karar ile şikayetinin reddedildiği, Ankara Batı 1. İnfaz Hakimliğinin bu karara karşı 29/3/2023 tarihinde Ankara Batı 1. Ağır Ceza Mahkemesine

itirazda bulunduğu, 12/4/2023 tarihli ve 2023/... D.İş sayılı Karar ile bu itirazının da reddine karar verildiği görülmüştür. Bu kapsamda başvuranın karara karşı şikayet ve itiraz mekanizmalarını işleterek ilgili tarafa başvuru şartını yerine getirdiği ve başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu kanaatine varılmıştır.

10. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38]. Ayrımcılık yasağı, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin (MSHS) 2'nci maddesinde: *“Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayırımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.”* şeklinde yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesinde ise: *“Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”* düzenlemesi yer almaktadır.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak şeklinde tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). AİHM’e göre, farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye sahip değilse yani meşru bir amaç gütmüyorsa veya muamele kapsamında kullanılan araçlar ile gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcı bir nitelik kazanmaktadır (AİHM, *Mazurek/Fransa*, B. No: 34406/97, 1/5/2020, para. 48).

12. Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) göre, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

13. AİHM ve AYM içtihatları karşısında benzer durumdaki kişilerin maruz kaldıkları muamelede belirlenebilir bir özelliğe dayalı farklılık bulunuyorsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilmektedir (AİHM, *Carson ve Diğerleri/Birleşik Krallık [BD]*, B. No: 42184/05, 16/3/2010, para. 61). Nitekim 6701 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (d) bendinde doğrudan ayrımcılık, *“bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya*

zorlaştıran her türlü farklı muamele” şeklinde tanımlanmıştır.

14. Başvuran, Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu sırada açık ceza infaz kurumuna geçiş isteğinde bulunduğunu ve bu kapsamda değerlendirmeye tabi tutulmak üzere İdare ve Gözlem Kurulunun önüne çıktığını, değerlendirme sırasında daha önce gerçekleşen haksız bir tutuklamadan dolayı kendisine ön yargı ile yaklaşıldığını, İdare ve Gözlem Kurulunun mevzuatla kendisine verilen yetkinin dışına çıkarak süreç yürüttüğünü, bu durumun İranlı ve ailesinin varlıklı olması ile yüzündeki yara izlerinden kaynaklandığını, İdare ve Gözlem Kurulunun 1 dakikalık kısa bir görüşme sırasında kendisinin pişman olup olmadığına dair bir değerlendirme yapmasının mümkün olmadığını, İdare ve Gözlem Kurulunun hâkimlik ya da mahkeme gibi görev yaparak insanların kapalı ceza infaz kurumunda kalmasına ilişkin karar vermesinin uygun olmadığını ve kendisine haksız disiplin cezaları verilerek kapalı ceza infaz kurumunda geçen süresinin uzatıldığını iddia etmiştir.

15. Muhatap Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ise başvuranın ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddialarını reddetmiş ve ilgili mevzuat uyarınca İdare ve Gözlem Kurulunun başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına dayanak teşkil edecek iyi hal değerlendirmesini yapmakla görevli olduğunu ve bu değerlendirme neticesinde açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebi hakkında karar verme yetkisini haiz olduğunu, başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebi hakkında 16/3/2023 tarihli ve 2023/... Karar sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararı verildiğini, bu kararda hükümlünün işlediği suçun farkında olmadığı, kararsız ve çelişkili ifadelerde bulunduğu, muhtemel tahliye sonrasında belli bir planının bulunmadığı, COVID-19 iznine gönderildiği sırada suça karışmış olabileceği şüphesiyle tutuklandığı, ancak sonrasında tahliye edilerek tutuksuz yargılanmasının devam ettiği, hakkında olumlu bir değerlendirme olmadığı ve tekrar suç işleme riskinin düşük olmadığı gibi nedenlerle açık ceza infaz kurumuna geçişinin uygun görülmediği ancak bir süre sonra iyi hal değerlendirmesinin tekrar yapılacağı şeklinde sonuca varıldığını, başvuranın bu karara karşı itirazlarda bulunduğunu, itirazlara ilişkin adli süreçlerin tamamlandığını ve başvuranın itirazlarının haklı görülmediğini belirtmiştir.

16. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “*Açık ceza infaz kurumları*” başlıklı 14’üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumundan açık ceza infaz kurumuna ayrılmalarına 89 uncu madde uyarınca yapılan değerlendirme sonucunda karar verilir.

Toplam on yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanların kapalı ceza infaz kurumundan açık ceza infaz kurumuna ayrılmalarına ilişkin idare ve gözlem kurulu kararları, infaz hâkiminin onayından sonra uygulanır.

(...)

Hükümlülerin, suç ve ceza türlerine göre, açık ceza infaz kurumlarına ayrılıp ayrılmamalarına, açık ceza infaz kurumlarında geçirecekleri sürelere, kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine, doğrudan açık ceza infaz kurumlarına alınmalarına, doğrudan açık ceza infaz kurumlarına alınanların kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.”

17. Mezkûr Kanun'un “Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi” başlıklı 89’uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur.

(...)

Toplam on yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanlar hakkında yapılacak açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin değerlendirmelerde idare ve gözlem kuruluna Cumhuriyet başsavcısı veya belirleyeceği bir Cumhuriyet savcısı başkanlık eder. Ayrıca, idare ve gözlem kuruluna Cumhuriyet başsavcısı tarafından belirlenen bir izleme kurulu üyesi ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı il veya ilçe müdürlükleri tarafından belirlenen birer uzman kişi katılır.”

18. 2/9/2012 tarihli ve 28399 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin “Kapalı kurumdan açık kuruma ayırma kararı” başlıklı 10’uncu maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin talepleri üzerine, koşulları taşıdıklarının anlaşılması hâlinde kurum idare ve gözlem kurulu tarafından açık kurumlara ayrılmalarına karar verilir. Hükümlünün koşulları taşımadığının anlaşılması halinde ise talebin reddine dair verilen gerekçeli karar ilgiliye tebliğ edilir.”

19. 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gözlem ve

Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in "İdare ve gözlem kurulunun görevleri" başlıklı 14'üncü maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"5275 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca oluşturulan idare ve gözlem kurulu; toplam on yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanların; açık ceza infaz kurumuna ayrılmalarına, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle kalan cezalarının infazına ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanmakta iken koşullu salıverilme hariç olmak üzere ceza infaz kurumlarından doğrudan koşullu salıverilmelerine ilişkin iyi hâl değerlendirmelerini yapar."

20. Hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumundan açık ceza infaz kurumuna geçişi hakkında 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazına İlişkin Kanun'un 14'üncü ve 89'uncu maddesi ile Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesi ve Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde yer alan düzenlemeler karşısında, ceza infaz kurumları bünyesinde bulunan idare ve gözlem kurullarının 5275 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde sayılan hükümlüler açısından açık ceza infaz kurumuna geçişe esas iyi hal değerlendirmesini yapmak ve açık kurumlara ayrılmaya karar vermekle yetkili olduğu anlaşılmıştır.

21. 5275 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesi uyarınca idare ve gözlem kurullarınca yapılan iyi hal değerlendirmesinde hükümlülerin ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı gibi hususlar göz önünde bulundurulmaktadır. Başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkin Muhatap Sincan 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu tarafından verilen kararda da başvuranın işlediği suçun farkında olmadığı, kararsız ve çelişkili ifadelerde bulunduğu, muhtemel tahliye sonrasında belli bir planının bulunmadığı, başvurana COVID-19 izni verildiği dönemde başka bir suça karıştığı, tekrar suç işleme riskinin düşük olmadığı ve topluma zarar verme ihtimali taşıdığı hususlarının dikkate alınarak iyi hal değerlendirmesi yapıldığı, neticeten başvuranın iyi halli olmadığı ve açık ceza infaz kurumuna ayrılmasının uygun olmadığı sonucuna varıldığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede Muhatap Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebi hakkında mevzuat kapsamında kendisine tanınan yetkiler çerçevesinde işlem tesis ettiği değerlendirilmektedir. Nitekim İdare ve Gözlem Kurulu kararına karşı başvuran tarafından yapılan itirazlar yargı mercileri tarafından da değerlendirilmiş ve kararın usul ve yasaya uygun olduğuna karar verilmiştir.

22. Ayrıca dosyaya sunulan belgelerden başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkin 16/3/2023 tarihli İdare ve Gözlem Kurulu Kararı'ndan sonra 31/3/2023 tarihinde başvuranın başka bir hükümlü ile kavga ettiği ve ceza infaz kurumuna alkol soktuğu, bulundurduğu veya

kullandığı gerekçesiyle hakkında tutanak tutulduğu ve disiplin soruşturması sonrasında disiplin cezası aldığı ancak bu cezanın Ankara Batı 1. Ceza İnfaz Hâkimliğinin 23/5/2023 tarihli ve 2023/... Karar sayılı kararı ile iptal edildiği anlaşılmıştır.

23. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması; ayrımcılık, kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan “makul şüphe bırakmayacak” bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlanma yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarımlardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98 - 43579/98, 6/7/2005, para. 147). AYM'ye göre ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın, kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, *Devrim Evin*, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34). Başvuranın farklı muameleyi ortaya koyması halinde bu muamelenin nesnel ve makul bir gerekçeye sahip olduğunu kanıtlanma yükü muhataba düşecektir. Nitekim 6701 sayılı Kanun'un "*İspat Yükü*" başlıklı 21'inci maddesinde "*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*" düzenlemesi yer almaktadır.

24. Başvuran her ne kadar açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkin İdare ve Gözlem Kurulu tarafından karar verilirken olağan karar alma usulleri dışına çıkılarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini iddia etmekteyse de; yukarıda yer verilen açıklamalar karşısında İdare ve Gözlem Kurulunun mevzuat ile kendisine verilen görevi yine mevzuatta yer verilen kıstaslar çerçevesinde yerine getirdiği ve bu doğrultuda karar verdiği anlaşılmaktadır. Başvuran ise İdare ve Gözlem Kurulunun olağan karar alma usulleri dışına çıkarak İranlı olması, varlıklı bir aileden gelmesi ve dış görünüşü nedeniyle kendisi hakkında olumsuz karar verdiğini ve ırk, servet ve sağlık durumu temelinde ayrımcılığa uğradığını ortaya koyacak kuvvetli bulgu veya olgular sunamamış ve başvuranın iddiaları soyut nitelikte kalmıştır. Dolayısıyla başvuranın 6701 sayılı Kanun'da düzenlenen ispat yükünü yerine getiremediği değerlendirilmiştir.

25. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde başvuranın ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının soyut nitelikte kaldığı ve başvuran tarafından ayrımcılık iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emareler ve karine oluşturacak olgular sunulmadığı görülmüştür. Dolayısıyla ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin yeterli bir kanaat oluşmamıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

19/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi
Ünal SADE
Kurul Üyesi
(Görevli)

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi